

KANCELARIA
SENATU

Kompetencje Marszałka Senatu

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2023

Kompetencje Marszałka Senatu

KANCELARIA SENATU
WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2023

OPRACOWANIE
Biuro Legislacyjne

OPRACOWANIE GRAFICZNO-TECHNICZNE
Centrum Informacyjne Senatu
Dział Wydawniczy

SPIS TREŚCI

Kompetencje Marszałka Senatu	5
I. Wprowadzenie	5
1. Kompetencje organizacyjno-ustrojowe	6
2. Kompetencje proceduralno-legislacyjne	9
Obrady Senatu	9
Postępowanie z różnymi dokumentami	11
Udział Senatu w powoływaniu organów władzy publicznej	15
3. Kompetencje kadrowo-dyscyplinarne	16
4. Kompetencje zewnętrzne	20
II. Spis kompetencji Marszałka Senatu	24
1. Stałe kompetencje Marszałka Senatu określone w Regulaminie Senatu	24
2. Kompetencje Marszałka Senatu określone w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej	43
3. Uprawnienia i obowiązki Marszałka Senatu określone w ustawach	44
Spis kompetencji Prezydium Senatu	61
1. Stałe kompetencje Prezydium Senatu wynikające z Regulaminu Senatu	61
2. Kompetencje Prezydium Senatu wynikające z ustaw lub zwyczaju:	64

Kompetencje Marszałka Senatu

I. Wprowadzenie

Konstytucja przewiduje, że Marszałek Senatu przewodniczy obradom Senatu, strzeże praw Senatu oraz reprezentuje Senat na zewnątrz. Marszałek jest więc przede wszystkim organem Senatu; tylko incydentalnie Konstytucja RP z 1997 r. wiąże z funkcją Marszałka wykonywanie pewnych kompetencji nie związanych z samym Senatem.

Jeśli chodzi o źródło kompetencji Marszałka, to część z nich wynika wprost z Konstytucji. Konstytucja statuuje funkcję Marszałka jako organu Senatu, a także przyznaje mu kilka kompetencji nie związanych z Senatem. Ponadto, pewne dodatkowe kompetencje – szczególnie te nie związane z Senatem – mogą wynikać z ustaw. Regulamin Senatu, co do zasady, nie wyposaża Marszałka w nowe kompetencje, lecz tylko określa tryb wykonywania jego konstytucyjnych kompetencji, jako organu Senatu (można powiedzieć, że je doprecyzowuje). W pewnym zakresie jednak, to Regulamin Senatu rozstrzyga, który organ będzie wykonywał część zadań wewnątrzsenackich: czy Marszałek, czy inny organ Senatu, czy Senat *in pleno*.

Kompetencje Marszałka, w celu ich bliższej charakterystyki, można podzielić na te, które wykonuje:

- 1) jako organu Senatu, w tym:
 - a) organizacyjno-ustrojowe,
 - b) proceduralno-legislacyjne,
 - c) kadrowo-dyscyplinarne oraz

2) nie reprezentując Senatu – zewnętrzne.

W niniejszym opracowaniu wskazano najistotniejsze kompetencje z powyższych grup oraz wymieniono wszystkie wynikające z Regulaminu Senatu, Konstytucji i ustaw zwykłych.

1. Kompetencje organizacyjno-ustrojowe

Pierwsze posiedzenie Senatu

Istotna grupa kompetencji organizacyjno-ustrojowych związana jest z ukonstytuowaniem się Senatu na początku kadencji. I tak, na pierwszym posiedzeniu Senatu, zaraz po wyborze i złożeniu oświadczenia o przyjęciu funkcji, Marszałek Senatu przeprowadza przy pomocy sekretarzy pierwszego posiedzenia wybór wicemarszałków Senatu oraz sekretarzy Senatu.

Komisje

Marszałek zwołuje i prowadzi pierwsze posiedzenie komisji senackich (dotyczy to też nowych komisji tworzonych w trakcie kadencji).

Marszałek może wystąpić do Senatu z wnioskiem o odwołanie przewodniczącego komisji.

Jeśli komisja o to wystąpi, Marszałek może udzielić zgody na powołanie przez komisję podkomisji stałej.

Marszałek może też zarządzić zwołanie przez przewodniczącego komisji posiedzenia komisji w celu rozpatrzenia określonej sprawy, a także wystąpić do komisji z wnioskiem o utajnienie jej obrad i odbycie niejawnego posiedzenia.

Marszałek zwołuje posiedzenia przewodniczących komisji Senatu służące koordynacji współpracy między komisjami, wskazywaniu potrzebnych inicjatyw ustawodawczych oraz rozpatrywaniu innych spraw przedstawionych przez Marszałka, Prezydium Senatu lub przewodniczących komisji.

Prezydium i konwent

Marszałek wchodzi w skład Prezydium Senatu oraz Konwentu Seniorów; zwołuje posiedzenia tych organów i przewodniczy ich obradom. Marszałek kieruje pracami Prezydium i zwraca się do Prezydium z wnioskiem o opinię w określonych sprawach, a w przypadku Konwentu – przedstawia sprawy do rozpatrzenia. Marszałek ustala porządek dzienny i terminy posiedzeń tych organów, zaprasza osoby z głosem doradczym na ich posiedzenia oraz podpisuje protokół z posiedzeń. Ponadto, decyduje w razie równej liczby głosów.

Kancelaria Senatu

Do kompetencji Marszałka należy nadawanie statutu Kancelarii Senatu, a także (po zasięgnięciu opinii Prezydium Senatu oraz Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich) powoływanie i odwoływanie Szefa Kancelarii Senatu oraz ustalanie projektu jej budżetu. Marszałek zatwierdza także regulamin wynagradzania w Kancelarii. Może też nadać pracownikowi Kancelarii odznakę honorową „Zasłużony Pracownik Państwowy”.

Marszałek jest też adresatem wniosków, opinii i uwag Kancelarii Senatu w sprawach będących przedmiotem prac Senatu i jego organów.

Kluby i koła, biura poselskie i senatorskie

Marszałek Senatu, wspólnie z Marszałkiem Sejmu, określa: 1) zasady na jakich kluby (koła) poselskie, senackie i parlamentarne otrzymują środki finansowe na pokrycie kosztów swojej działalności, w tym na pokrycie kosztów działalności biur klubów (kół), 2) wysokość i zasady na jakich posłom i senatorom przysługuje ryczałt na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biur poselskich i senatorskich.

Marszałek otrzymuje od przewodniczących klubów (kół) oraz od senatorów dane dotyczące pracowników biura klubu (koła) i biura senatorskiego oraz społecznych współpracowników i podaje je do wiadomości publicznej w formie zapisu elektronicznego.

Marszałek określa tryb wypłacania dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz obliczania i wypłacania nagród za wieloletnią pracę oraz odpraw w związku z zakończeniem kadencji Senatu pracownikom biur klubów (kół) i biur senatorskich, zatrudnionym na podstawie umowy o pracę. Marszałek określa warunki organizacyjno-techniczne tworzenia, funkcjonowania i znoszenia tych biur.

Na Marszałka przechodzą też, w razie śmierci senatora oraz w przypadku pozbawienia go wolności, prawa i obowiązki senatora wynikające z funkcjonowania i znoszenia biura senatorskiego.

Ochrona Senatu

Marszałek Sejmu ustala wraz z Marszałkiem Senatu zakres ochrony Senatu przez Straż Marszałkowską.

Inne kompetencje

Do pozostałych kompetencji Marszałka należy określanie, w drodze zarządzenia, sposobu uzyskiwania informacji publicznej.

Marszałek ma prawo złożenia wniosku o zmianę regulaminu Senatu.

Marszałek reprezentuje Senat na zewnątrz (chodzi tu między innymi o przedstawianie innym organom uchwał i innych dokumentów będących efektem pracy Senatu i jego organów).

Marszałek określa wzór legitymacji senatorskiej i kart. do głosowania, a także tryb postępowania oraz warunki wydawania ich duplikatów w razie zniszczenia lub zagubienia.

Marszałek może upoważnić senatora lub grupę senatorów do wykonywania określonych czynności.

2. Kompetencje proceduralno-legislacyjne

Obrady Senatu

Przewodniczenie obradom

Ta grupa kompetencji związana jest z tym, że Marszałek – zgodnie z Konstytucją – przewodniczy obradom Senatu. W związku z tym regulamin przyznaje mu wiele kompetencji czyniących z niego kierownika prac Izby. Marszałek ustala plan pracy Senatu (po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów), zwołuje posiedzenia Senatu, ustala projekt porządku obrad (po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów), który następnie przedstawia Senatowi do zatwierdzenia.

Udzielanie głosu, dyskusja

Przewodnicząc obradom, Marszałek udziela głosu senatorom według kolejności zapisu, a poza porządkiem obrad lub w związku z debatą, udziela głosu jedynie w celu zgłoszenia

wniosku formalnego, repliki lub sprostowania błędnie zrozumianej lub nieściśle przytoczonej wypowiedzi. Decyduje też o przedłużeniu czasu przemówienia lub o dodatkowym udzieleniu mówcy głosu.

Poza kolejnością mówców Marszałek udziela głosu członkom Rady Ministrów, ilekroć tego zażądają; poza kolejnością mówców udziela głosu również Prezydentowi Rzeczypospolitej, Marszałkowi Sejmu, Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli (na temat ustawy budżetowej), członkom Prezydium Sejmu, Prezesowi Trybunału Konstytucyjnego, Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego oraz może udzielić głosu zaproszonym gościom; poza kolejnością mówców może udzielić głosu sprawozdawcy i przewodniczącemu komisji, która opracowywała sprawozdanie.

Po wyczerpaniu listy mówców Marszałek zamyka dyskusję.

Ponadto, Marszałek odmawia przyjęcia niewygłoszonego przemówienia do zamieszczenia w sprawozdaniu stenograficznym jeżeli nie jest możliwe ustalenie jego treści lub oczywiste jest, że niemożliwe byłoby wygłoszenie go w czasie, który przysługuje senatorowi w dyskusji.

Oświadczenia senatorskie

Na końcu posiedzenia po wyczerpaniu porządku obrad Marszałek udziela głosu senatorom w celu wygłoszenia oświadczeń senatorskich dotyczących spraw związanych z wykonywaniem mandatu. Marszałek odmawia przyjęcia niewygłoszonego oświadczenia do zamieszczenia w protokole, jeżeli nie jest możliwe ustalenie jego treści lub oczywiste jest, że niemożliwe byłoby wygłoszenie go w czasie, który przysługuje senatorowi.

„Policja sesyjna”

Marszałek czuwa nad przestrzeganiem w toku obrad Regulaminu Senatu oraz powagi i porządku na sali posiedzeń; w związku z tym przysługują mu uprawnienia porządkowe: 1) może zwrócić uwagę senatorowi, który w swoim wystąpieniu odbiega od przedmiotu obrad, przywołaniem senatora „proszę do rzeczy”; po dwukrotnym przywołaniu senatora „proszę do rzeczy” Marszałek może odebrać przemawiającemu głos, 2) może podjąć decyzję o skreśleniu z protokołu wypowiedzi senatora, któremu nie udzielił głosu lub który kontynuował przemówienie po odebraniu mu głosu, 3) przywołuje „do porządku” senatora, który narusza powagę Senatu lub zakłóca porządek obrad a w przypadku senatora, który dopuścił się ciężkiego naruszenia powagi Senatu lub naruszenia porządku obrad – przywołuje „do porządku z zapisaniem do protokołu”; 4) może stwierdzić, że senator narusza powagę Senatu lub uniemożliwia prowadzenie obrad, jeżeli nadal narusza on powagę Senatu lub zakłóca porządek obrad, pomimo że na tym samym posiedzeniu został już przywołany „do porządku z zapisaniem do protokołu”; w końcu może podjąć decyzję o wykluczeniu senatora z posiedzenia, jeżeli nadal zakłóca on porządek obrad, pomimo że na tym samym posiedzeniu Marszałek stwierdził, że senator uniemożliwia prowadzenie obrad.

Postępowanie z różnymi dokumentami

Ustawy sejmowe

Głównym zadaniem Senatu jest przedstawianie stanowiska wobec uchwalonych przez Sejm ustaw. W związku z tym Marszałek kieruje je do właściwych komisji. W przypadku ustaw pilnych Marszałek wyznacza termin przygotowania przez ko-

misje projektu uchwały w sprawie ustawy pilnej, a także może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu przygotowania przez komisje uchwały w sprawie takiej ustawy.

Uchwała w sprawie usunięcia niezgodności w ustawie

W związku ze stwierdzeniem przez Trybunał Konstytucyjny niezgodności w ustawie (art. 122 ust. 4 Konstytucji), Marszałek kieruje do właściwych komisji, w tym do Komisji Ustawodawczej, uchwałę Sejmu w sprawie usunięcia niezgodności w ustawie. Jednocześnie Marszałek określa termin, nie dłuższy niż 14 dni, przygotowania przez komisje projektu uchwały Senatu w sprawie usunięcia niezgodności w ustawie.

Unia Europejska

Marszałek nadaje bieg dokumentom przedkładanym w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej. Marszałek kieruje do Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej dokumenty przedkładane w tych sprawach, a na wniosek przewodniczącego tej Komisji, może skierować te dokumenty także do innych właściwych komisji senackich.

W sprawach, w których organem właściwym do wydania opinii jest Senat, Marszałek kieruje przygotowany przez komisje projekt opinii Senatu, do właściwych komisji, w tym do Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej..

Marszałek kieruje do właściwych komisji, w tym do Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej:

- 1) projekt opinii Senatu uznającej, iż rozpatrywany projekt aktu ustawodawczego Unii Europejskiej nie jest zgodny z zasadą pomocniczości,

- 2) projekt uchwały Senatu w sprawie wniesienia do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej skargi w sprawie naruszenia przez akt ustawodawczy Unii Europejskiej zasady pomocniczości, wraz ze skargą,
- 3) sprawy, w których Senat może wyrazić sprzeciw na podstawie art. 48 ust. 7 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 81 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, i wyznacza termin na ich rozpatrzenie.

Senackie projekty ustaw

Marszałek przyjmuje wnioski o podjęcie inicjatywy ustawodawczej przez Senat. W związku z tym może zwrócić się do senatora będącego reprezentantem wnioskodawcy projektu o uzupełnienie treści uzasadnienia, jeżeli nie spełnia ono wymagań. Ponadto Marszałek zawiadamia Marszałka Sejmu i Prezesa Rady Ministrów o podjęciu postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej, kieruje projekt ustawy do właściwych komisji, w tym do Komisji Ustawodawczej oraz wyraża zgodę na przedłużenie terminu na rozpatrzenie przez komisje projektu ustawy. Uchwałę o wniesieniu inicjatywy ustawodawczej Marszałek Senatu przekazuje Marszałkowi Sejmu, zawiadamiając o tym Prezesa Rady Ministrów.

Wykonywanie wyroków TK

W związku z wykonywaniem przez Senat orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, Marszałek kieruje orzeczenie Trybunału do Komisji Ustawodawczej i wyznacza jej termin na rozpatrzenie sprawy, który na wniosek przewodniczącego Komisji może wydłużyć. Następnie Marszałek przyjmuje wniosek Komisji o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w sprawie wykonania wyroku albo informację o przyczynach niezłożenia wniosku. Ponadto,

Marszałek może zwrócić się do właściwych organów państwa z wnioskiem o podjęcie współpracy w celu wykonania orzeczenia. O wniesieniu do Sejmu inicjatywy ustawodawczej wykonującej orzeczenie Marszałek zawiadamia także Prezesa Trybunału.

Petycje

Marszałek, niezwłocznie po otrzymaniu petycji, kieruje ją do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. Następnie Marszałek przyjmuje informację przewodniczącego Komisji o przekazaniu petycji właściwemu organowi albo przyjmuje wniosek Komisji o podjęcie inicjatywy ustawodawczej (uchwałodawczej) wraz z projektem ustawy (uchwały), lub opinię w sprawie celowości skorzystania przez Senat lub jego organ z uprawnień określonych w Konstytucji, ustawie lub Regulaminie Senatu, bądź informację o niepodjęciu przez Komisję żadnych działań.

Projekty uchwał

W przypadku projektów uchwał Marszałek może zażądać od wnioskodawcy uzasadnienia projektu uchwały; może także zdecydować o skróceniu terminów pierwszego czytania i doręczenia zawiadomienia w tej sprawie. Projekt uchwały Senatu uzgodniony ze wszystkimi klubami (kołami) senackimi Marszałek może włączyć do projektu porządku obrad posiedzenia Senatu z pominięciem pierwszego czytania.

Referendum

W związku z zarządzeniem przez Prezydenta referendum, Marszałek może zwrócić się do Prezydenta o przedstawienie uza-

sadnienia do projektu postanowienia o zarządzeniu referendum. Marszałek kieruje projekt tego postanowienia do właściwych komisji.

Senat może też wystąpić z własną inicjatywą przeprowadzenia referendum. Uchwałą Senatu w sprawie wniosku o przeprowadzenie referendum, Marszałek przekazuje Marszałkowi Sejmu, o czym zawiadamia Prezydenta oraz Prezesa Rady Ministrów.

Druki senackie

Marszałek zarządza drukowanie ustaw uchwalonych przez Sejm, projektów ustaw, projektów uchwał, sprawozdań i opinii komisji senackich oraz innych dokumentów stanowiących przedmiot obrad Senatu lub komisji, a także doręczenie ich senatorom.

Udział Senatu w powoływaniu organów władzy publicznej

Do kompetencji Marszałka Senatu należy wiele czynności związanych z udziałem Senatu w powoływaniu różnych organów władzy publicznej.

Wyrażanie zgody na powołania sejmowe

Marszałek przekazuje Marszałkowi Sejmu uchwały Senatu w sprawie wyrażenia zgody na powołanie Rzecznika Praw Obywatelskich, powołanie i odwołanie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli oraz Rzecznika Praw Dziecka, powołanie i odwołanie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (IPN).

Powołania senackie

Marszałek przyjmuje wnioski senatorów (lub innych uprawnionych podmiotów) w sprawie wyboru lub powołania poszczególnych osób do Krajowej Rady Sądownictwa, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Rady Polityki Pieniężnej, Kolegium Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 i na ławników Sądu Najwyższego oraz ustala i podaje do wiadomości senatorów początek i koniec terminu na składanie wniosków. Marszałek kieruje te wnioski do właściwych komisji w celu zaopiniowania.

Marszałek uczestniczy też w procedurze odwołania osób powołanych lub wybranych przez Senat: w przypadkach określonych w odpowiednich ustawach, przedstawia Senatowi projekt uchwały w sprawie odwołania członka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Rady Polityki Pieniężnej, Kolegium IPN i Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 oraz ławnika Sądu Najwyższego.

3. Kompetencje kadrowo-dyscyplinarne

Urlopy, wyjazdy, nieobecności

Marszałek udziela senatorom urlopów i akceptuje związane z wykonywaniem mandatu wyjazdy senatorów. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności senatora, Marszałek zarządza obniżenie uposażenia lub diety parlamentarnej.

Sprawy pracownicze senatorów

Marszałek jest informowany przez senatora o zamiarze podjęcia dodatkowych zajęć (z wyjątkiem działalności podlegającej prawu autorskiemu i prawom pokrewnym). Senator składa też Marszałkowi w dwóch egzemplarzach oświadczenie o stanie majątkowym. Jeden egzemplarz Marszałek przekazuje do urzędu skarbowego. Marszałek podaje jawne informacje zawart. w oświadczeniu do wiadomości publicznej w formie zapisu elektronicznego.

Marszałek prowadzi rejestr korzyści uzyskiwanych przez senatorów i ich małżonków.

Marszałek określa zasady przeznaczania środków z funduszu świadczeń socjalnych na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej oraz zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z tego funduszu.

Senatorowie składają Marszałkowi oświadczenia o złożeniu rezygnacji z zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji.

Marszałek stwierdza w drodze postanowienia wygaśnięcie mandatu senatora.

Kary dyscyplinarne

Marszałek rozpatruje sprawy senatorów uniemożliwiających, poprzez rażące naruszanie przepisów odpowiednich regulaminów, pracę Senatu lub jego organu, naruszających swoim zachowaniem powagę Senatu na jego posiedzeniu lub posiedzeniu jego organu, naruszających w rażący sposób spokój lub porządek na terenie będącym w zarządzie Kancelarii Sejmu lub Kancelarii Senatu. Marszałek, w wyniku rozpatrzenia sprawy może: zarządzić obniżenie uposażenia senatora o kwotę nieprzekraczającą połowy miesięcznego uposażenia - na okres nie dłuższy niż 3 miesiące; zarządzić obniżenie diety parlamen-

tarnej senatora o kwotę nieprzekraczającą połowy miesięcznej diety - na okres nie dłuższy niż 3 miesiące; zarządzić utratę prawa senatora do diety parlamentarnej.

Marszałek przedstawia na posiedzeniu Prezydium Senatu odwołania senatora:

- 1) od powyższej decyzji, a także
- 2) od decyzji Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich o ukaraniu senatora niewykonującego obowiązków senatorskich lub zachowującego się w sposób nieodpowiadający godności senatora.

Pociąganie senatorów do odpowiedzialności

Marszałek przyjmuje zawiadomienia o zatrzymaniu senatora ujętego na gorącym uczynku; może też nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego senatora. Marszałek jest też adresatem informacji Prokuratora Generalnego o toczących się przeciwko senatorom postępowaniach karnych wszczętych przed dniem ogłoszenia wyników wyborów.

Marszałek przyjmuje i przekazuje do Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich wnioski:

- 1) o wyrażenie przez Senat zgody na pociągnięcie senatora do odpowiedzialności karnej, za wykroczenia, a także (cywilnej) odpowiedzialności sądowej za działalność wchodzącą w zakres sprawowania mandatu, która narusza prawa osób trzecich,
- 2) o wyrażenie przez Senat zgody na zatrzymanie lub aresztowanie senatora,
- 3) o zażądanie przez Senat zawieszenia postępowania karnego przeciw senatorowi, wszczętego przed dniem wyboru na senatora, do czasu wygaśnięcia mandatu.

Jeżeli wniosek nie spełnia wymogów formalnych, Marszałek Senatu wzywa wnioskodawcę do poprawienia lub uzu-

pełnienia wniosku w terminie 14 dni, wskazując niezbędny zakres poprawienia lub uzupełnienia. W przypadku niepoprawienia lub nieuzupełnienia wniosku we wskazanym terminie i zakresie Marszałek Senatu postanawia o pozostawieniu wniosku bez biegu.

Marszałek zawiadamia senatora o wniosku o wyrażenie przez Senat zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności. Jeżeli wniosek dotyczy odpowiedzialności karnej lub za wykroczenie, w zawiadomieniu Marszałek wyznacza termin na złożenie przez senatora oświadczenia o wyrażeniu zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności. Jeśli senator złoży powyższe oświadczenie, Marszałek zwraca się do Komisji o przedstawienie opinii co do jego formalnej poprawności. Marszałek może zwrócić się do senatora o uściślenie treści oświadczenia w wyznaczonym terminie. O złożeniu przez senatora oświadczenia Marszałek niezwłocznie informuje Senat.

Gdy senator złoży wniosek o zażądanie przez Senat zawieszenia postępowania karnego przeciw niemu, jeżeli wniosek nie odpowiada warunkom określonym w ustawie, Marszałek, po zasięgnięciu opinii Prezydium Senatu, zwraca go wnioskodawcy w celu uzupełnienia. Senator może też złożyć Marszałkowi oświadczenie, że nie będzie występował z takim wnioskiem.

Marszałek przesyła niezwłocznie wnioskodawcy uchwałę Senatu wyrażającą zgodę na pociągnięcie senatora do odpowiedzialności, żądającą zawieszenia postępowania karnego, wyrażającą zgodę na zatrzymanie lub aresztowanie senatora albo oświadczenie senatora o wyrażeniu zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub za wykroczenie.

Marszałek może występować do Senatu z wnioskiem o pociągnięcie senatora do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu za naruszenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej z osiągnięciem korzyści z majątku Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego lub nabywania tego majątku.

4. Kompetencje zewnętrzne

Kompetencje konstytucyjne

Marszałek posiada kilka kompetencji, w których występuje jako samodzielny organ władzy publicznej.

Marszałek może wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawie zgodności przepisów prawa z Konstytucją, umową międzynarodową lub ustawą, w sprawie zgodności z Konstytucją celów lub działalności partii politycznych oraz o rozstrzygnięcie sporu kompetencyjnego między centralnymi konstytucyjnymi organami państwa. W postępowaniu przed Trybunałem Marszałek działa przez wyznaczonego przez siebie senatora jako przedstawiciela.

Marszałek także:

- 1) udziela opinii Prezydentowi w przedmiocie skrócenia kadencji Sejmu,
- 2) w zastępstwie Marszałka Sejmu przewodniczy Zgromadzeniu Narodowemu,
- 3) przejmuje obowiązki Prezydenta, jeżeli nie może ich wykonywać Marszałek Sejmu.

Zgromadzenia ogólne sędziów TK, SN i NSA

Marszałek jest zawiadamiany przez Prezesa Trybunału Konstytucyjnego o zwołaniu publicznego posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Trybunału Konstytucyjnego, podczas którego są omawiane istotne problemy wynikające z działalności i orzecznictwa Trybunału, i zapraszany do udziału w nim.

Marszałek jest zapraszany przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do wzięcia udziału w Zgromadzeniu Ogólnym Sę-

dziów Sądu Najwyższego zwoływanym w celu przedstawienia informacji o działalności Sądu oraz problemach wynikających z jego orzecznictwa.

Marszałek jest także zapraszany przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego na coroczne Zgromadzenie Ogólne Sędziów tego Sądu.

Rzecznik praw dziecka

Marszałek może złożyć wniosek o powołanie lub odwołanie Rzecznika Praw Dziecka.

Informacja o realizacji przepisów wyborczych

Po każdych wyborach parlamentarnych, prezydenckich, do Parlamentu Europejskiego i samorządowych Państwowa Komisja Wyborcza przedstawia Marszałkowi informację o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego i ewentualne propozycje ich zmian.

Marszałek otrzymuje uchwałę Sądu Najwyższego rozstrzygającą o ważności wyborów do Senatu oraz o ważności wyboru senatora, przeciwko któremu wniesiono protest, a także obwieszczenie PKW o wynikach wyborów ponownych lub wyniku przeprowadzenia czynności wyborczych. PKW przesyła Marszałkowi sprawozdanie z wyborów do Senatu.

Ochrona informacji niejawnych

Czynności dokonywane w zakresie niezbędnym do kontroli stanu zabezpieczenia informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową przez służby ochrony państwa w stosunku

do Senatu, wykonywane są w uzgodnieniu dokonywanym przez Prezesa Rady Ministrów z Marszałkiem Senatu.

Marszałek zwraca się do ABW lub SKW o przeprowadzenie poszerzonego postępowania sprawdzającego w stosunku do:

- 1) senatora lub osoby powoływanej przez Senat, ubiegających się o dostęp do informacji niejawnych organizacji międzynarodowych lub o dostęp, który ma wynikać z umowy międzynarodowej zawartej przez Rzeczpospolitą Polską,
- 2) kandydatów na stanowiska członka Rady Polityki Pieniężnej, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Szefa Kancelarii Senatu i senatora, którego obowiązki senatorskie wymagają dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „ściśle tajne”.

W przypadku zakończenia postępowania sprawdzającego prowadzonego na wniosek Marszałka decyzją o odmowie wydania poświadczenia bezpieczeństwa, Prezes Rady Ministrów przedstawia Marszałkowi informację o powodach tej decyzji.

Marszałek zapoznaje się z przepisami o ochronie informacji niejawnych i składa oświadczenie o znajomości tych przepisów.

Referendum ogólnokrajowe

W związku z referendument ogólnokrajowym Marszałek otrzymuje:

- 1) od PKW protokół o wyniku referendum wraz ze sprawozdaniem z przebiegu referendum,
- 2) uchwałę Sądu Najwyższego o ważności referendum,
- 3) zawiadomienie PKW o skorygowanych wynikach referendum lub o wynikach referendum po przeprowadzeniu ponownego głosowania,

- 4) zawiadomienie od Marszałka Sejmu o uchwale Sejmu w sprawie trybu wyrażenia zgody na ratyfikację umowy międzynarodowej w drodze referendum.

Krajowy rejestr karny

Marszałkowi przysługuje prawo do uzyskania informacji o senatorach, których dane osobowe zostały zgromadzone w Krajowym Rejestrze Karnym.

Wystąpienia radiowo-telewizyjne

Marszałek Senatu jako naczelny organ państwowy może w sposób bezpośredni prezentować oraz wyjaśniać politykę państwa w programach publicznej radiofonii i telewizji. Jednostki publicznej radiofonii i telewizji zapewniają nieodpłatne przygotowanie i rozpowszechnianie tych wystąpień.

Opiniowanie projektów rozporządzeń

Marszałek opiniuje projekt rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów określającego szczegółowy zakres oraz warunki udzielania świadczeń opieki zdrowotnej przewidzianych przez ustawę o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz projekt rozporządzenia ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego określającego wzór dokumentu potwierdzającego pobieranie przez parlamentarzystów uposażenia oraz postępowanie związane z wypadkiem przy pracy.

II. Spis kompetencji Marszałka Senatu

1. Stałe kompetencje Marszałka Senatu określone w Regulaminie Senatu: (usystematyzowane zgodnie z treścią art. 8)

Marszałek Senatu:

- 1) stoi na straży praw i godności Senatu:
 - a) w sprawach senatorów, którzy nie wykonują obowiązków senatorskich lub zachowują się w sposób nieodpowiadający godności senatora, przyjmuje odwołanie senatora od uchwały Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich, o zwróceniu uwagi oraz udzieleniu upomnienia lub nagany, do Prezydium Senatu i przedstawia je na posiedzeniu Prezydium (art. 25 ust. 3 zd. 2),
 - b) rozpatruje sprawy senatorów: uniemożliwiających, poprzez rażące naruszanie przepisów odpowiednich regulaminów, pracę Senatu lub jego organu, naruszających swoim zachowaniem powagę Senatu na jego posiedzeniu lub posiedzeniu jego organu, naruszających w rażący sposób spokój lub porządek na terenie będącym w zarządzie Kancelarii Sejmu lub Kancelarii Senatu (art. 25a ust. 1);
 - c) zarządza, w wyniku rozpatrzenia sprawy, o której mowa w art. 25a ust. 1, obniżenie uposażenia, diety parlamentarnej albo utratę prawa senatora do diety parlamentarnej (art. 25a ust. 2); określa w zarządzeniu okres, w którym obowiązuje obniżenie uposażenia albo diety parlamentarnej senatora, oraz kwotę tego obniżenia (art. 25a ust. 3),
 - d) przyjmuje odwołanie od zarządzenia, o obniżeniu uposażenia, diety parlamentarnej albo utracie pra-

- wa senatora do diety parlamentarnej i przedstawia je na posiedzeniu Prezydium Senatu (art. 25a ust. 4),
- e) przekazuje do rozpatrzenia Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich wnioski o wyrażenie przez Senat zgody na pociągnięcie senatora do odpowiedzialności karnej (art. 26 ust. 1),
 - f) przekazuje Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich, do rozpatrzenia, wnioski o wyrażenie zgody przez Senat na pociągnięcie senatora do odpowiedzialności za wykroczenia, wnioski o wyrażenie przez Senat zgody na pociągnięcie senatora do cywilnej odpowiedzialności sądowej za działalność wchodzącą w zakres sprawowania mandatu, która narusza prawa osób trzecich oraz wnioski o wyrażenie przez Senat zgody na zatrzymanie lub aresztowanie senatora (art. 26 ust. 1 w zw. z art. 27 ust. 1),
 - g) przekazuje do rozpatrzenia Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich wnioski o zażądanie przez Senat zawieszenia postępowania karnego wszczętego przed dniem wyboru na senatora (art. 26 ust. 1 w zw. z art. 27 ust. 2),
 - h) kieruje do Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich wstępny wniosek o pociągnięcie do odpowiedzialności konstytucyjnej senatora przed Trybunałem Stanu (art. 27a ust. 1);
- 2) reprezentuje Senat:
- a) zawiadamia Prezesa Rady Ministrów o podjęciu postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej (art. 76 ust. 2),
 - b) zawiadamia Prezesa Rady Ministrów o wniesieniu do Sejmu inicjatywy ustawodawczej (art. 83 ust. 2),
 - c) może zwrócić się do właściwych organów państwa z wnioskiem o podjęcie współpracy w celu wykonania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (art. 85b),

- d) zawiadamia Prezesa Trybunału Konstytucyjnego o wniesieniu do Sejmu inicjatywy ustawodawczej wykonującej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego (art. 85e),
 - e) może zwrócić się do Prezydenta o przedstawienie uzasadnienia do projektu postanowienia o zarządzeniu referendum (art. 87),
 - f) zawiadamia Prezydenta oraz Prezesa Rady Ministrów o uchwale Senatu w sprawie wniosku o przeprowadzenie referendum (art. 90 ust. 5);
- 3) prowadzi sprawy z zakresu stosunków z Sejmem, z parlamentami innych krajów, a także z instytucjami oraz innymi organami Unii Europejskiej:
- a) przekazuje Marszałkowi Sejmu podjętą przez Senat uchwałę dotyczącą rozpatrywanej ustawy (art. 57),
 - b) zawiadamia Marszałka Sejmu o podjęciu postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej (art. 76 ust. 2),
 - c) przekazuje Marszałkowi Sejmu uchwałę o wniesieniu inicjatywy ustawodawczej (art. 83 ust. 1),
 - d) przekazuje Marszałkowi Sejmu uchwałę Senatu w sprawie wniosku o przeprowadzenie referendum (art. 90 ust. 4),
 - e) przekazuje Marszałkowi Sejmu uchwałę Senatu w sprawie wyrażenia zgody na powołanie Rzecznika Praw Obywatelskich (art. 91 ust. 3 w zw. z ust. 1 pkt 1);
 - f) przekazuje Marszałkowi Sejmu uchwałę Senatu w sprawie wyrażenia zgody na powołanie i odwołanie Prezesa Najwyższej Izby Kontroli oraz Rzecznika Praw Dziecka (art. 91 ust. 3 w zw. z ust. 1 pkt 2),
 - g) przekazuje Marszałkowi Sejmu uchwałę Senatu w sprawie wyrażenia zgody na powołanie i odwołanie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych oraz Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komi-

- sji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (art. 91 ust. 3 w zw. z ust. 1 pkt 3);
- 4) prowadzi sprawy z zakresu współpracy i opieki nad Polonią i Polakami za granicą;
 - 5) ustala plan pracy Senatu, po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów;
 - 6) zwołuje posiedzenia Senatu:
 - a) ustala termin posiedzenia Senatu, przy czym termin ten może także ustalać uchwała Senatu (art. 34 ust. 1),
 - b) zawiadamia, nie później niż na 7 dni przed planowanym posiedzeniem, o terminie posiedzenia i projekcie porządku obrad senatorów, Prezydenta, Marszałka Sejmu, Prezesa Rady Ministrów, a o obradach na temat ustawy budżetowej – także Prezesa Najwyższej Izby Kontroli (art. 32 ust. 2); przepis ten nie znajduje zastosowania w przypadku ustawy wniesionej jako projekt pilny (art. 71 ust. 2),
 - c) decyduje o skróceniu terminu na zawiadomienie, o czasie i projekcie porządku obrad, osób wymienionych w art. 32 w ust. 2 (art. 32 ust. 3); uprawnienie to nie ma zastosowania w postępowaniu w sprawie ustawy o zmianie Konstytucji (art. 70 ust. 2),
 - d) zaprasza gości do udziału w posiedzeniach Senatu (art. 33 ust. 2);
 - 7) ustala projekt porządku obrad po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów:
 - a) ustala projekt porządku obrad (art. 34 ust. 2),
 - b) na wniosek Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej włącza do projektu porządku obrad informację Rady Ministrów o sprawie związanej z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2a),

- c) przyjmuje wnioski komisji i senatorów, zgłoszone nie później niż na 10 dni przed posiedzeniem, w sprawie porządku obrad (art. 34 ust.3),
 - d) przy przedstawianiu senatorom projektu porządku obrad, wyjaśnia nieuwzględnienie wniosków komisji i senatorów w sprawie porządku obrad, o których mowa w art. 34 w ust. 3 (art. 34 ust. 3),
 - e) może włączyć do projektu porządku obrad z pominięciem pierwszego czytania projekt uchwały Senatu uzgodniony ze wszystkimi klubami i kołami senackimi (art. 84 ust. 6),
 - f) przedstawia Senatowi do zatwierdzenia projekt porządku obrad (art. 43 ust. 1);
- 8) przewodniczy obradom Senatu i czuwa nad ich przebiegiem:
- w zakresie organizacji obrad:
- a) kieruje obradami Senatu przy pomocy wyznaczonych przez Marszałka sekretarzy Senatu (art. 42 ust. 1),
 - b) wyznacza sekretarzy Senatu do pomocy przy kierowaniu obradami Senatu (art. 42 ust. 1),
 - c) zleca sekretarzom Senatu prowadzenie listy mówców i protokołów posiedzeń, dokonywanie obliczenia wyników głosowania oraz pełnienie innych czynności (art. 17 ust. 2 oraz art. 53 ust. 4 zd. 3),
 - d) wyznacza trzech sekretarzy Senatu dokonujących otwarcia urny oraz obliczenia głosów po głosowaniu imiennym (art. 53 ust. 4),
 - e) wraz z prowadzącym protokół sekretarzem posiedzenia potwierdza podpisem przyjęcie protokołu posiedzenia Senatu (lub przewodniczący obradom wicemarszałek) (art. 39 ust. 5 zd. 2),
 - f) decyduje o uwzględnieniu poprawki do sporządzonego protokołu (art. 39 ust. 4 zd. 2),

g) składa wnioszek (obok 10 senatorów) o uchwalenie przez Senat tajności obrad, jeżeli wymaga tego dobro państwa (art. 36 ust. 2),

w zakresie udzielania głosu:

h) udziela głosu w sprawach objętych porządkiem obrad (art. 44 ust. 1) i według kolejności zapisu do dyskusji nad określonym punktem porządku obrad (art. 44 ust. 4 zd. 1 w zw. z ust. 2),

i) odmawia przyjęcia do protokołu złożonego na piśmie niewyłoszonego przemówienia, jeżeli nie jest możliwe ustalenie jego treści lub oczywiste jest, że niemożliwe byłoby wyłoszenie go w czasie, który przysługuje senatorowi w dyskusji (art. 44 ust. 2b),

j) może zwrócić uwagę senatorowi, który w swoim wystąpieniu odbiega od przedmiotu obrad, przywołaniem senatora „proszę do rzeczy” (art. 44 ust. 7 zd. 1),

k) po dwukrotnym przywołaniu senatora, zgodnie z art. 44 ust. 7 zd. 1, może odebrać przemawiającemu głos (art. 44 ust. 7 zd. 2),

l) ze względu na wagę przedmiotu obrad może dopuścić dłuższy niż regulaminowy czas przemówień (art. 46 ust. 1) i decyduje o przedłużeniu czasu przemówień lub o dodatkowym udzieleniu głosu mówcy w debacie nad daną sprawą (art. 46 ust. 3),

m) może podjąć decyzję o skreśleniu z protokołu wypowiedzi senatora, któremu nie udzielił głosu lub który kontynuował przemówienie po odebraniu mu głosu (art. 46 ust. 4),

n) poza porządkiem obrad lub w związku z debatą, udziela głosu jedynie dla zgłoszenia wniosku formalnego, repliki lub sprostowania błędnie rozumianej lub nieściśle przytoczonej wypowiedzi (art. 48 ust. 1 zd. 1),

- o) na końcu posiedzenia po wyczerpaniu porządku obrad udziela głosu senatorowi dla wygłoszenia oświadczenia senatorskiego (art. 49 ust. 1 zd. 1),
- p) odmawia przyjęcia do protokołu złożonego na piśmie niewygłoszonego oświadczenia, jeżeli nie jest możliwe ustalenie jego treści lub oczywiste jest, że niemożliwe byłoby wygłoszenie go w czasie, który przysługuje senatorowi (art. 49 ust. 2a),
- q) udziela głosu Prezesowi Rady Ministrów i członkom Rady Ministrów poza kolejnością mówców, ilekroć tego zażądają (art. 50 ust. 1),
- r) udziela głosu poza kolejnością mówców osobom wymienionym w art. 32 ust. 2 i art. 33 ust. 1 (art. 50 ust. 2),
- s) może udzielić głosu poza kolejnością mówców zaproszonym gościom (art. 50 ust. 2),
- t) może przedłużyć czas wystąpienia osoby zabierającej głos poza kolejnością mówców (art. 50 ust. 3),
- u) może udzielić głosu poza kolejnością mówców sprawozdawcy i przewodniczącemu komisji, która opracowywała sprawozdanie (art. 51),
- v) po wyczerpaniu listy mówców zamyka dyskusję i zarządza przerwę celem umożliwienia właściwym komisjom ustosunkowania się do zgłoszonych w toku debaty wniosków (art. 52 ust. 2),

w zakresie przestrzegania porządku w toku obrad:

- w) czuwa nad przestrzeganiem w toku obrad Regulaminu Senatu oraz powagi i porządku na sali posiedzeń (art. 47 ust. 1),
- x) przywołuje „do porządku” senatora, który narusza powagę Senatu lub zakłóca porządek obrad (art. 47 ust. 2),
- y) przywołuje „do porządku z zapisaniem do protokołu” senatora, który dopuścił się ciężkiego naruszenia powagi Senatu lub naruszenia porządku obrad (art. 47 ust. 3),

- z) może stwierdzić, że senator narusza powagę Senatu lub uniemożliwia prowadzenie obrad, jeżeli nadal narusza on powagę Senatu lub zakłóca porządek obrad, pomimo że na tym samym posiedzeniu został już przywołany „do porządku z zapisaniem do protokołu” (art. 47 ust. 3a),
- aa) może podjąć decyzję o wykluczeniu senatora z posiedzenia, jeżeli nadal zakłóca on porządek obrad, pomimo że na tym samym posiedzeniu Marszałek stwierdził, że senator uniemożliwia prowadzenie obrad (art. 47 ust. 4),
- bb) w przypadku podjęcia decyzji o wykluczeniu senatora z posiedzenia, może zarządzić przerwę w obradach (art. 47 ust. 5),
- cc) jeśli senator się odwoła, uwzględnia wnioski Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich o uchylenie decyzji, o:
 - przywołaniu „do porządku z zapisaniem do protokołu”,
 - stwierdzeniu, że senator narusza powagę Senatu lub uniemożliwia prowadzenie obrad,
 - wykluczeniu senatora z posiedzenia
 - albo przedstawia sprawę Senatowi do rozstrzygnięcia (art. 47 ust. 6),
- dd) w przypadku nieobecności na posiedzeniu Senatu przedstawiciela wnioskodawcy lub przedstawiciela Rządu, może ogłosić przerwę w obradach albo zmienić kolejność rozpatrywania punktów porządku obrad w celu umożliwienia przybycia tej osoby (art. 68a ust. 2),
- ee) przewodnicząc obradom dokonuje wykładni Regulaminu i decyduje o sposobie stosowania przepisów Regulaminu Senatu w toku obrad (art. 42 ust. 2),

w zakresie głosowania:

- ff) oznajmia, po zamknięciu dyskusji lub wystąpieniu sprawozdawcy komisji, że Senat przystępuje do głosowania (art. 53 ust. 1 zd. 1),
- gg) może złożyć wniosek (obok grupy co najmniej 20 senatorów) o przeprowadzenie głosowania przez podniesienie ręki (w takim przypadku zarządza też obliczenie głosów przez sekretarzy) lub głosowania imiennego (art. 53 ust. 8),
- hh) po zasięgnięciu opinii sprawozdawcy rozstrzyga o kolejności głosowania poprawek zgłoszonych do tego samego przepisu (art. 54 ust. 1 pkt 3 lit. b),
- ii) może zarządzić łączne głosowanie nad pewną grupą poprawek, jeżeli nie zgłoszono w tym zakresie wniosku przeciwnego (art. 54 ust. 1 pkt 4),
- jj) w przypadku odrzucenia wszystkich zgłoszonych do ustawy wniosków lub poprawek albo nieprzyjęcia uchwały w sprawie ustawy w całości, Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek o odrzucenie ustawy, a w przypadku nieprzyjęcia tego wniosku – wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek (art. 54 ust. 1a),
- kk) w przypadku odrzucenia wniosku o przyjęcie ustawy budżetowej bez poprawek lub wszystkich poprawek albo nieprzyjęcia uchwały w sprawie ustawy w całości, Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek (art. 73a),
- ll) może odroczyć głosowanie nad całością uchwały na czas potrzebny do stwierdzenia, czy skutek przyjętych poprawek nie zachodzą sprzeczności pomiędzy poszczególnymi przepisami (art. 54 ust. 2),
- mm) odmawia poddania pod głosowanie wniosków do uchwały Sejmu w sprawie usunięcia niezgodności w ustawie, wykraczających poza zmiany zmierzające do usunięcia niezgodności ustawy z Konstytucją

- oraz ich niezbędne konsekwencje (art. 54 ust. 4 pkt 1) oraz wniosków do projektu ustawy wykonującej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wykraczających poza zmiany zmierzające do wykonania orzeczenia oraz ich niezbędne konsekwencje (art. 54 ust. 4 pkt 2),
- nn) przed poddaniem pod głosowanie poprawki do ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej, jeśli istnieje wątpliwość co do zakresu poprawki, może zwrócić się do Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej o wyrażenie opinii (art. 54 ust. 4a),
 - oo) ogłasza wyniki głosowania, a wyniki głosowania imiennego ogłasza na podstawie protokołu przedstawionego przez sekretarzy Senatu dokonujących obliczenia głosów (art. 53 ust. 9);
- 9) nadaje bieg sprawom przedkładanym Senatowi, zarządza drukowanie ustaw uchwalonych przez Sejm, projektów ustaw, projektów uchwał, sprawozdań i opinii komisji senackich oraz innych dokumentów stanowiących przedmiot obrad Senatu lub komisji, a także doręczenie ich senatorom oraz zarządza drukowanie sprawozdań stenograficznych (art. 39 ust. 7);
- 10) sprawuje nadzór nad terminowością prac Senatu i jego organów:
- a) wyznacza termin na przygotowanie przez komisje projektu uchwały Senatu w sprawie ustawy uchwalonej przez Sejm wniesionej jako projekt pilny lub wykonującej prawo Unii Europejskiej (art. 68 ust. 2),
 - b) na wniosek przewodniczącego komisji może zdecydować o przedłużeniu terminu określonego w art. 68 ust. 2, w ciągu którego komisje po rozpatrzeniu ustawy przygotowują projekt uchwały Senatu w sprawie ustawy uchwalonej przez Sejm (wniosek z art. 68 ust. 3),

- c) na wnioszek przewodniczących komisji może zdecydować o przedłużeniu terminu 2 miesięcy, a w przypadku podjęcia przez komisje uchwały o przeprowadzeniu wysłuchania publicznego dotyczącego projektu ustawy – 3 miesięcy, w ciągu którego komisje po rozpatrzeniu projektu ustawy w pierwszym czytaniu przygotowują wspólne sprawozdanie (art. 80 ust. 4);
- 11) sprawuje nadzór nad pracami komisji senackich i zleca im rozpatrzenie określonych spraw:
- a) przekazuje komisjom (obok Senatu i Prezydium Senatu) sprawy do rozpatrzenia i opracowania (art. 12 ust. 1, art. 63 ust. 1),
 - b) kieruje ustawę uchwaloną przez Sejm do właściwych komisji senackich (art. 68 ust. 1),
 - c) kieruje uchwałą Sejmu w sprawie usunięcia niezgodności w ustawie do właściwych komisji, w tym do Komisji Ustawodawczej (art. 72 ust. 1),
 - d) określa termin, nie dłuższy jednak niż 14 dni, w którym komisje przygotowują projekt uchwały Senatu w sprawie usunięcia niezgodności w ustawie (art. 72 ust. 2),
 - e) kieruje do komisji senackich ustawę budżetową (art. 73 ust. 1),
 - f) kieruje do Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej dokumenty przedkładane w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (art. 75a ust. 1), a na wnioszek przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej może skierować te dokumenty do właściwych komisji (art. 75a ust. 2),
 - g) jeżeli w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej organem właściwym do wydania opinii jest Senat, wyznacza Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej

- termin na złożenie wniosku o podjęcie inicjatywy uchwałodawczej wraz z projektem opinii Senatu (art. 75c ust. 1),
- h) jeżeli w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej:
- Senat jest organem właściwym do wydania opinii (art. 75c ust. 2),
 - komisja uzna, że rozpatrywany projekt aktu prawodawczego Unii Europejskiej nie jest zgodny z zasadą pomocniczości (art. 75d ust. 2),
 - komisja wniesie projekt uchwały Senatu w sprawie wniesienia skargi do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie naruszenia przez akt ustawodawczy Unii Europejskiej zasady pomocniczości, wraz ze skargą (art. 75e ust. 2)
 - kieruje projekt opinii (uchwały) Senatu do właściwych komisji, w tym do Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej,
- i) kieruje do właściwych komisji, w tym do Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej, do rozpatrzenia sprawy, w których Senat może wyrazić sprzeciw na podstawie art. 48 ust. 7 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 81 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (art. 75f ust. 1), wyznaczając komisjom termin na złożenie wspólnego sprawozdania (art. 75f ust. 2),
- j) kieruje projekt ustawy do właściwych komisji, w tym do Komisji Ustawodawczej (art. 79 ust. 1),
- k) kieruje projekt uchwały w sprawie ustanowienia roku rokiem osoby albo wydarzenia oraz projekt uchwały związanej z przypadającą rocznicą do Komisji Ustawodawczej (art. 84 ust. 7),
- l) w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po zasięgnięciu opinii Prezydium Senatu, może wydłu-

żyć terminy (dotyczące uchwał o ustanowieniu roku rokiem osoby albo wydarzenia), o których mowa w art. 84 ust. 8 (art. 84 ust. 10),

- m) kieruje orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego:
- o niezgodności ustawy lub jej części,
 - o zgodności ustawy lub jej części, z którego treści wynika potrzeba dokonania zmian w ustawie,
 - sygnalizujące uchybienia i luki w prawie, których usunięcie jest niezbędne dla zapewnienia spójności systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej
 - do Komisji Ustawodawczej, zlecając jej zbadanie konieczności podjęcia działań ustawodawczych w tym zakresie (art. 85a ust. 1) oraz wyznaczając termin na rozpatrzenie sprawy. Przewodniczący Komisji może wystąpić do Marszałka Senatu o przedłużenie tego terminu (art. 85a ust. 2),
- n) kieruje projekt postanowienia Prezydenta o zarządzeniu referendum do właściwych komisji senackich (art. 88 ust. 1),
- o) kieruje petycję niezwłocznie po otrzymaniu do Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji (art. 90a), a jeżeli Przewodniczący Komisji uzna, że przedmiot petycji nie mieści się w kompetencji Senatu i przekaze ją właściwemu organowi władzy publicznej, przyjmuje informację Przewodniczącego Komisji o przekazaniu petycji (art. 90b ust. 1),
- p) może złożyć wniosek (obok Prezydium Senatu i jednej czwartej ogólnej liczby członków komisji) obligujący przewodniczącego komisji do zwołania posiedzenia w celu rozpatrzenia określonej sprawy (art. 59 ust. 1 zd. 2),
- q) może złożyć komisji wniosek (obok przewodniczącego komisji i co najmniej 3 członków komisji) o utajnienie obrad (art. 59 ust. 4 zd. 1),

- r) po zasięgnięciu opinii Prezydium Senatu wyraża zgodę na powołanie podkomisji stałej (art. 64),
 - s) przyjmuje wnioski senatorów (obok Prezydium Senatu) o rozpatrzenie określonych spraw przez komisje senackie (art. 19 ust. 2),
 - t) przyjmuje wnioski w sprawie rezygnacji z członkostwa w komisji, zapewniające zgodność składu komisji z decyzją Konwentu Seniorów (art. 14 ust. 3),
 - u) Marszałek Senatu, po zasięgnięciu opinii Konwentu Seniorów, przedstawia Senatowi: projekty uchwał w sprawie powołania komisji i wyboru ich składu osobowego oraz rozwiązania komisji nadzwyczajnej; projekt uchwały w sprawie wyboru przewodniczącego komisji - na wniosek odpowiedniej komisji; projekt uchwały w sprawie odwołania przewodniczącego komisji - z własnej inicjatywy, na wniosek Prezydium Senatu lub odpowiedniej komisji oraz w przypadku złożenia przez przewodniczącego Marszałkowi pisemnej rezygnacji z pełnionej funkcji (art. 14 ust. 4),
 - v) z inicjatywy własnej lub Prezydium Senatu, a także na wniosek co najmniej czterech przewodniczących komisji, zwołuje posiedzenie przewodniczących komisji Senatu (art. 13 ust. 3),
 - w) przedstawia posiedzeniu przewodniczących komisji Senatu (obok Prezydium Senatu i przewodniczących komisji) sprawy do rozpatrzenia (art. 13 ust. 4),
 - x) zwołuje i prowadzi pierwsze posiedzenie komisji (art. 58 ust. 1);
- 12) zwołuje posiedzenia Prezydium Senatu, przewodniczy obradom i kieruje jego pracami:
- a) ustala porządek dzienny obrad i termin posiedzenia Prezydium Senatu (art. 10 ust. 1),

- b) zaprasza inne – niż członkowie Prezydium i Szef Kancelarii Senatu – osoby do udziału w posiedzeniach Prezydium Senatu z głosem doradczym (art. 10 ust. 2),
 - c) wnosi do Prezydium Senatu sprawy do zaopiniowania (art. 9 pkt 5),
 - d) swoim głosem rozstrzyga o uchwale lub innej decyzji Prezydium Senatu, w przypadku równej liczby głosów (art. 10 ust. 4 zd. 2),
 - e) podpisuje protokół z posiedzenia Prezydium Senatu (art. 10 ust. 3 zd. 1),
 - f) może zadecydować o odbyciu posiedzenia Prezydium Senatu z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, umożliwiających porozumiewanie się na odległość oraz zapewniających identyfikację uczestników i komunikację w czasie rzeczywistym (art. 10 ust. 6);
- 13) zwołuje Konwent Seniorów i przewodniczy jego obradom:
- a) zwołuje Konwent Seniorów z inicjatywy własnej, Prezydium Senatu lub na wniosek klubu albo jednego z porozumień, o których mowa w art. 21 ust. 5 (art. 16 ust. 4),
 - b) ustala porządek dzienny i termin posiedzenia Konwentu Seniorów (art. 10 ust. 1 w zw. z art. 16 ust. 5),
 - c) zaprasza inne – niż członkowie Konwentu i Szef Kancelarii Senatu – osoby do udziału w Konwencie Seniorów z głosem doradczym (art. 10 ust. 2 w zw. z art. 16 ust. 5),
 - d) podpisuje protokół z posiedzeń Konwentu Seniorów (art. 10 ust. 3 w zw. z art. 16 ust. 5),
 - e) przedstawia sprawy do rozpatrzenia przez Konwent Seniorów (obok Prezydium Senatu i przedstawicieli klubów i porozumień, o których mowa w art. 21 ust. 5) (art. 16 ust. 3 pkt 5);
- 14) czuwa nad wykonywaniem wobec Senatu, organów Senatu i senatorów konstytucyjnych i ustawowych obowiązków przez organy państwowe i samorządu te-

- rytorialnego, podporządkowane im jednostki oraz inne obowiązane podmioty;
- 15) dokonuje ocen wykonywania przez organy państwowe i samorządu terytorialnego obowiązków wobec Senatu, organów Senatu i senatorów oraz przedstawia te oceny senatorom;
 - 16) udziela senatorom pomocy w wykonywaniu mandatu i podejmuje, na ich wniosek, odpowiednie środki zmierzające do załatwienia przedłożonych spraw;
 - 17) sprawuje pieczę nad spokojem i porządkiem na całym obszarze należącym do Senatu;
 - 18) określa, w drodze zarządzenia, zasady wstępu osób wykonujących zawodową działalność lobbingsową, osób biorących udział w wysłuchaniu publicznym oraz publiczności na posiedzenia Senatu lub komisji senackich, uwzględniając konieczność przestrzegania powagi, porządku i wymagań bezpieczeństwa;
 - 19) określa, w drodze zarządzenia, wynikające z ochrony informacji niejawnych zasady postępowania w przypadku zgłoszenia wniosku o uchwalenie tajności obrad, podjęcia przez Senat uchwały o tajności obrad oraz utajnienia obrad komisji senackiej;
 - 20) ustala projekt budżetu Kancelarii Senatu po zasięgnięciu opinii Prezydium Senatu, Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich, a w zakresie opieki nad Polonią oraz Polakami za granicą także Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą, oraz nadzoruje wykonanie budżetu;
 - 21) nadaje, w drodze zarządzenia, statut Kancelarii Senatu – na wniosek Szefa Kancelarii Senatu (art. 100);
 - 22) powołuje i odwołuje Szefa Kancelarii Senatu po zasięgnięciu opinii Prezydium Senatu oraz Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich;
 - 23) powołuje i odwołuje zastępców Szefa Kancelarii Senatu, po zasięgnięciu opinii Szefa Kancelarii Senatu;

- 24) podejmuje inne czynności wynikające z Regulaminu Senatu:
- a) przyjmuje wnioski senatorów (obok Prezydium Senatu) o rozpatrzenie określonych spraw przez Senat (art. 19 ust. 2),
 - b) przyjmuje pisemne usprawiedliwienie od senatora, któremu przeszkoda uniemożliwiła udział w posiedzeniu Senatu lub jego organu (art. 22 ust. 2),
 - c) akceptuje wyjazd zagraniczny lub krajowy senatora związany ze sprawowaniem mandatu, który stanowi usprawiedliwioną przeszkodę uniemożliwiającą senatorowi udział w posiedzeniu Senatu, komisji, Zgromadzenia Narodowego lub jego organu (art. 22 ust. 2a pkt 3),
 - d) zarządza obniżenie uposażenia i diety parlamentarnej albo jednego z tych świadczeń, jeżeli tylko ono senatorowi przysługuje, w razie spełnienia przesłanek określonych w art. 22 w ust. 5 pkt 1 i 2 (art. 22 ust. 5 zd. 1),
 - e) udziela senatorowi urlopu (art. 23 zd. 1),
 - f) przeprowadza przy pomocy sekretarzy pierwszego posiedzenia wybór wicemarszałków Senatu i sekretarzy Senatu (art. 31),
 - g) kieruje niezwłocznie oświadczenia senatorów, jeżeli zawierają wnioski, uwagi lub pytania pod adresem odpowiednich władz, do adresatów w celu zajęcia stanowiska (art. 49 ust. 4);
 - h) przyjmuje wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej wraz z projektem ustawy (art. 77 ust. 1);
 - i) jest informowany o przyczynach niezłożenia wniosku o podjęcie inicjatywy ustawodawczej wykonującej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego (art. 85a ust. 3 pkt 2),
 - j) może zwrócić się do senatora będącego reprezentantem wnioskodawcy projektu o uzupełnienie treści

- uzasadnienia, jeżeli nie spełnia ono wymagań określonych w art. 77 w ust. 2 (art. 77 ust. 3),
- k) przyjmuje projekt uchwały (art. 77 ust. 1 w zw. z art. 84 ust. 4), w tym projekt opinii Senatu w sprawie projektu aktu prawodawczego Unii Europejskiej niezgodnego z zasadą pomocniczości (art. 75d ust.1),
 - l) może zażądać od wnioskodawcy projektu uchwały uzasadnienia do projektu (art. 84 ust. 2),
 - m) w szczególnie uzasadnionych przypadkach może zdecydować o skróceniu terminów, o których mowa w art. 80 ust. 1 (art. 84 ust. 4),
 - n) w sprawie petycji przyjmuje od Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji:
 - wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej (uchwałodawczej) wraz z projektem ustawy (uchwały) (art. 90d ust. 1 pkt 1),
 - opinię w sprawie celowości skorzystania przez Senat lub jego organ z uprawnień określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawie lub Regulaminie Senatu (art. 90d ust. 1 pkt 3),
 - informację o niepodjęciu działań zawierającą przyczyny uzasadniające ich niepodjęcie (art. 90d ust. 2),
 - o) może, obok innych podmiotów, złożyć wniosek w sprawie powołania członka Państwowej Komisji do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 (art. 93 ust. 1a),
 - p) przyjmuje wnioski w sprawie wyboru lub powołania poszczególnych osób na stanowiska państwowe określone w art. 92 ust. 1 i 2 (art. 94 ust. 1), ustala i podaje do wiadomości senatorów początek i koniec terminu na ich składanie (art. 94 ust. 2) oraz kieruje wnioski do właściwych komisji w celu zaopiniowania (art. 94 ust. 3),

- q) przedstawia Senatowi projekt uchwały w sprawie odwołania członków organów państwowych, o których mowa w art. 92 ust. 2 (art. 96 ust. 2),
- r) kieruje do właściwych komisji w celu zaopiniowania projektu uchwały, o którym mowa w art. 96 ust. 2 (art. 94 ust. 3 w zw. z art. 96 ust. 3),
- s) kieruje zgłoszenia kandydatów na ławników Sądu Najwyższego wraz z dołączonymi dokumentami do Komisji Praw Człowieka, Praworzędności i Petycji; po zbadaniu zgłoszeń Komisja wskazuje Marszałkowi kandydatów, których zgłoszenia zostały wniesione w terminie i spełniają wymogi formalne (art. 96b ust. 1 i 2),
- t) przesyła niezwłocznie Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego uchwałę Senatu w sprawie odwołania ławnika (art. 96f ust. 4),
- u) przyjmuje wnioski, opinie i uwagi w sprawach będących przedmiotem prac Senatu i jego organów przedstawiane przez Kancelarię Senatu (art. 98 pkt 1),
- v) występuje z wnioskiem (obok Prezydium Senatu, Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich oraz grupy co najmniej 10 senatorów) o zmianę Regulaminu Senatu (art. 101),
- w) powierza wicemarszałkom Senatu funkcje do sprawowania w jego zastępstwie (art. 11 ust. 1 pkt 2);

ponadto:

- 25) wykonuje także inne zadania przewidziane w Konstytucji i ustawach (art. 8 ust. 2);
- 26) podpisuje w imieniu Senatu pisma do adresatów zewnętrznych (art. 8 ust. 3);
- 27) może upoważnić senatora lub grupę senatorów do wykonywania określonych czynności (art. 8 ust. 4).

2. Kompetencje Marszałka Senatu określone w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej:

Marszałek Senatu:

- 1) przedstawia Prezydentowi opinię (obok Marszałka Sejmu) dotyczącą skrócenia przez Prezydenta kadencji Sejmu (art. 98 ust. 4),
- 2) jest niezwłocznie powiadamiany o zatrzymaniu senatora i może nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego (art. 105 ust. 5 w zw. z art. 108),
- 3) składa wnioski o podjęcie uchwały Senatu w sprawie pociągnięcia senatora do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu za naruszenie zakazów, o których mowa w art. 107 ust. 1 Konstytucji (art. 107 ust. 2 w zw. z art. 108),
- 4) przewodniczy obradom Senatu, strzeże praw Senatu oraz reprezentuje Senat na zewnątrz (art. 110 ust. 2 w zw. z art. 124),
- 5) w zastępstwie Marszałka Sejmu przewodniczy obradom Zgromadzenia Narodowego (art. 114 ust. 1),
- 6) przejmuje obowiązki Prezydenta, jeżeli Marszałek Sejmu, w sytuacjach określonych w art. 131 ust. 1 i 2 Konstytucji, nie może ich wykonywać (art. 131 ust. 3),
- 7) występuje do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawach, o których mowa w art. 188 Konstytucji, czyli w sprawach o zbadanie zgodności ustaw i umów międzynarodowych z Konstytucją, zgodności ustaw z ratyfikowanymi w drodze ustawy umowami międzynarodowymi, zgodności przepisów prawa wydawanych przez centralne organy państwowe z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi i ustawami, zgodności z Konstytucją celów lub działalności partii politycznych (art. 191 ust. 1 pkt 1),
- 8) występuje do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem w sprawach, o których mowa w art. 189 Konstytucji, czyli

w sprawach o rozstrzygnięcie sporów kompetencyjnych pomiędzy centralnymi konstytucyjnymi organami państwa (art. 192).

3. Uprawnienia i obowiązki Marszałka Senatu określone w ustawach:

- 1) **ustawa z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe:**
 - a) art. 5a ust. 1 – Marszałkowi, jego małżonkowi oraz członkom rodziny będącym na jego utrzymaniu przysługuje prawo do świadczeń opieki zdrowotnej w razie nagłego zachorowania lub urazu, wypadku, zatrucia lub konieczności natychmiastowego leczenia szpitalnego; świadczenia te przysługują niezależnie od świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
 - b) art. 5a ust. 2 – Marszałkowi prawo do świadczeń opieki leczniczej w zakresie określonym powyżej przysługuje również w trakcie oficjalnych podróży krajowych i zagranicznych oraz oficjalnych wizyt zagranicznych,
 - c) art. 5a ust. 5 – Prezes Rady Ministrów, po zasięgnięciu opinii Marszałka, wydaje rozporządzenie określające szczegółowy zakres oraz warunki udzielania świadczeń opieki zdrowotnej, o których mowa w art. 5a ust. 1,
 - d) art. 5b ust. 2 – Marszałek może obejmować lokale, będące w dyspozycji kierowników państwowych jednostek organizacyjnych oraz lokale w budynkach zarządzanych przez te jednostki, służące do zaspokojenia potrzeb reprezentacyjnych i mieszkaniowych na czas zajmowania stanowiska, niezależnie od posiadania innych lokali;

- 2) **ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu:**
art. 2 ust. 3 – Marszałek Senatu, który tymczasowo wykonuje obowiązki Prezydenta, może być pociągnięty do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu za naruszenie Konstytucji, ustawy, za popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego;
- 3) **ustawa z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych:**
 - a) art. 48 ust. 1b – Marszałek zatwierdza, w odniesieniu do Kancelarii Senatu, regulamin wynagradzania,
 - b) art. 48 ust. 2 – w odniesieniu do pracowników Kancelarii Senatu Marszałkowi przysługuje uprawnienie do nadawania odznaki honorowej „Zasłużony Pracownik Państwowy”;
- 4) **ustawa z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich:**
art. 3 ust. 3 – Marszałek Sejmu przesyła niezwłocznie Marszałkowi Senatu uchwałę Sejmu o powołaniu Rzecznika Praw Obywatelskich;
- 5) **ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji:**
art. 22 ust. 2 – jednostki publicznej radiofonii i telewizji umożliwiają naczelnym organom państwowym, w tym Marszałkowi Senatu, bezpośrednią prezentację oraz wyjaśnianie polityki państwa;
- 6) **ustawa z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora:**
 - a) art. 7c ust. 1 – wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie senatora do odpowiedzialności karnej składa się Marszałkowi, który kieruje ten wniosek do organu właściwego do rozpatrzenia wniosku na podstawie Regulaminu Senatu i zawiadamia jednocześnie senatora o treści wniosku; art. 7c ust. 7 – przytoczony przepis znajduje zastosowanie także w przypadku wniosku o wyrażenie zgody na po-

- ciągnięcie senatora do cywilnej odpowiedzialności sądowej w sprawach, o których mowa w art. 6a,
- b) art. 7c ust. 1a – jeżeli wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie senatora do odpowiedzialności karnej nie spełnia wymogów formalnych, o których mowa w art. 7b ust. 3 lub 4, Marszałek wzywa wnioskodawcę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni, wskazując niezbędny zakres poprawienia lub uzupełnienia; w przypadku niepoprawienia lub nieuzupełnienia wniosku we wskazanym terminie i zakresie Marszałek postanawia o pozostawieniu wniosku bez biegu,
 - c) art. 7c ust. 1b – jeżeli wniosek o wyrażenie zgody na pociągnięcie senatora do odpowiedzialności karnej spełnia wymogi formalne, o których mowa w art. 7b ust. 3 i 4, Marszałek kieruje go do organu właściwego do rozpatrzenia wniosku na podstawie regulaminu Senatu, zawiadamiając jednocześnie posła lub senatora o treści wniosku,
 - d) art. 8 ust. 1 – w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 7c ust. 1, Marszałek wyznacza termin na złożenie przez senatora oświadczenia o wyrażeniu zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej; art. 8 ust. 3 – oświadczenie to senator kieruje, w formie pisemnej, do Marszałka, który zwraca się do organu właściwego do rozpatrzenia wniosku, o przedstawienie opinii co do formalnej poprawności tego oświadczenia; art. 8 ust. 4 – Marszałek może zwrócić się do senatora o uściślenie treści oświadczenia w wyznaczonym terminie; art. 8 ust. 7 – Marszałek niezwłocznie informuje Senat o złożeniu przez senatora oświadczenia,
 - e) art. 9 ust. 1 – Prokurator Generalny w terminie 60 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów informu-

- je Marszałka o toczących się przeciwko senatorom postępowaniach karnych wszczętych przed dniem ogłoszenia wyników wyborów,
- f) art. 9 ust. 3 i 4 – senator, przeciwko któremu toczy się postępowanie karne wszczęte przed dniem wyboru, może wystąpić do Senatu z wnioskiem o zażądanie przez Senat zawieszenia postępowania karnego do czasu wygaśnięcia mandatu; wniosek ten składa się do Marszałka; art. 9 ust. 6 – jeśli wniosek nie spełnia warunków określonych ustawą Marszałek, po zasięgnięciu opinii Prezydium Senatu, zwraca go wnioskodawcy w celu uzupełnienia; art. 9 ust. 7 – jeżeli wniosek spełnia warunki określone w ustawie Marszałek kieruje go do rozpatrzenia przez organ właściwy na podstawie Regulaminu Senatu; art. 9 ust. 10 – senator może złożyć Marszałkowi oświadczenie, że nie będzie występował z wnioskiem, o czym Marszałek niezwłocznie informuje Senat (art. 8 ust. 7 w zw. z art. 9 ust. 10),
- g) art. 10 ust. 3 – o zatrzymaniu senatora bez zgody Senatu (w przypadku ujęcia go na gorącym uczynku przestępstwa i jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania) należy niezwłocznie powiadomić Marszałka; na żądanie Marszałka senator musi być natychmiast zwolniony,
- h) art. 10a ust. 1 – Marszałek przesyła niezwłocznie wnioskodawcy uchwałę, o której mowa w art. 7c ust. 6, art. 9 ust. 9 i art. 10 ust. 7, albo oświadczenie senatora, o którym mowa w art. 8 ust. 1,
- i) Marszałek Senatu wspólnie z Marszałkiem Sejmu określa:
- art. 18 ust. 2 – wysokość i zasady otrzymywania przez kluby i koła środków finansowych na pokrycie kosztów ich działalności,

- art. 23 ust. 3 – wysokość i zasady otrzymywania przez senatora ryczałtu na pokrycie kosztów związanych z funkcjonowaniem biur senatorskich,
- j) art. 18 ust. 3a i 3b – przewodniczący klubu lub koła jest obowiązany podać Marszałkowi Senatu dane dotyczące pracowników biura klubu lub koła oraz społecznych współpracowników; dane te Marszałek Senatu podaje do wiadomości publicznej w formie zapisu elektronicznego,
- k) art. 18 ust. 5 i 8 – Marszałek Senatu określa tryb wypłacania dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz tryb obliczania i wypłacania nagród za wieloletnią pracę oraz odpraw w związku z zakończeniem kadencji Senatu pracownikom zatrudnionym w biurze klubu lub koła na podstawie umowy o pracę,
- l) art. 18 ust. 11 – Marszałek określa warunki organizacyjno-techniczne tworzenia, funkcjonowania i znoszenia biur klubu lub koła,
- m) art. 23 ust. 4a i 4b – każdy senator jest obowiązany podać Marszałkowi Senatu dane dotyczące pracowników biura senatorskiego oraz społecznych współpracowników; dane te Marszałek Senatu podaje do wiadomości publicznej w formie zapisu elektronicznego,
- n) art. 23 ust. 6 i 8 – Marszałek Senatu określa tryb wypłacania dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz określa tryb obliczania oraz wypłacania nagród za wieloletnią pracę oraz odpraw w związku z zakończeniem kadencji Senatu pracownikom biur senatorskich zatrudnionym na podstawie umowy o pracę,
- o) art. 23 ust. 10a – w przypadku śmierci oraz pozbawienia senatora wolności jego prawa i obowiązki wynikające z funkcjonowania i znoszenia biura senatorskiego przechodzą na Marszałka,

- p) art. 23 ust. 11 – Marszałek Senatu określa warunki organizacyjno-techniczne tworzenia, funkcjonowania i znoszenia biur senatorskich,
- q) art. 28 ust. 4 – minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, po zasięgnięciu opinii Marszałka Sejmu i Marszałka Senatu, wydaje rozporządzenie określające wzór dokumentu potwierdzającego okres i wysokość pobieranego uposażenia, dodatków do uposażenia i składek od tych świadczeń oraz skład zespołu powypadkowego badającego okoliczności i przyczyny wypadku przy sprawowaniu mandatu oraz zakres zadań Kancelarii Senatu w stosunku do poszkodowanych w tych wypadkach senatorów,
- r) art. 33 ust. 1 – senator jest obowiązany powiadomić Marszałka o zamiarze podjęcia dodatkowych zajęć, z wyjątkiem działalności podlegającej prawu autorskiemu i prawom pokrewnym,
- s) art. 35 ust. 3 – senatorowie (w tym Marszałek i wicemarszałkowie) są obowiązani złożyć oświadczenie o swoim stanie majątkowym (w tym dotyczącego majątku objętego wspólnością majątkową małżeńską) Marszałkowi Senatu do dnia złożenia ślubowania; kolejne oświadczenia senatorowie składają co roku, do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, dołączając kopię rocznego zeznania podatkowego oraz w terminie miesiąca od dnia zarządzenia nowych wyborów do Sejmu i Senatu; art. 35 ust. 4 – jeden egzemplarz oświadczenia o stanie majątkowym Marszałek Senatu przekazuje do urzędu skarbowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania senatora; art. 35 ust. 5 – jawne informacje zawart. w oświadczeniu o stanie

- majątkowym są podawane do wiadomości publicznej przez Marszałka Senatu w formie zapisu elektronicznego; art. 35 ust. 7 – oświadczenia majątkowe przechowuje się przez 6 lat,
- t) art. 35a ust. 2 – senatorowie ujawniają korzyści swoje i małżonków w Rejestrze Korzyści; art. 35a ust. 6 – wszystkie zmiany danych objętych Rejestrem należy zgłosić nie później niż w ciągu 30 dni od dnia ich zaistnienia; art. 35a ust. 7 – Rejestr prowadzi Marszałek Senatu; art. 35a ust. 8 – prowadzący Rejestr raz w roku, w odrębnej publikacji, podaje do publicznej wiadomości dane zawart. w Rejestrze,
- u) art. 41 ust. 3 – Marszałek określa zasady przeznaczania środków z funduszu świadczeń socjalnych na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej oraz zasady i warunki korzystania przez senatorów oraz członków ich rodzin z usług i świadczeń finansowanych z tego funduszu,
- v) art. 45 ust. 3 – Marszałek określa wzór legitymacji senatorskiej i kart. do głosowania, a także tryb postępowania oraz warunki wydawania ich duplikatów w razie zniszczenia lub zagubienia;
- 7) **ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne:**
- a) art. 8 ust. 1, 3 i 4 – w związku z art. 2 pkt 2 ustawy – Marszałek Senatu oraz wicemarszałkowie Senatu obowiązani są do złożenia oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka – przed powołaniem na stanowisko, a także o zamiarze podjęcia takiej działalności lub zmianie jej charakteru – w trakcie pełnienia funkcji; Marszałek Senatu składa oświadczenie Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego; do Marszałka nie stosuje się art. 8 ust. 2,

- b) art. 10 ust. 1 i 5 – w związku z art. 2 pkt 2 ustawy – Marszałek Senatu jest obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym; oświadczenie dotyczy majątku odrębnego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową; oświadczenie składa się przed objęciem stanowiska, a następnie co roku do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w dniu opuszczenia stanowiska; Marszałek Senatu składa oświadczenie Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 8) **ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa:**
art. 3 ust. 2 – o podjętym przez siebie postanowieniu o użyciu jednostek wojskowych poza granicami państwa Prezydent niezwłocznie informuje Marszałków Sejmu i Senatu;
- 9) **ustawa z dnia 23 września 1999 r. o zasadach pobytu wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadach ich przemieszczania się przez to terytorium:**
art. 3 ust. 4 – o wyrażeniu zgody na pobyt wojsk obcych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zawiadamia się niezwłocznie Prezydenta, Marszałków Sejmu i Senatu oraz inne zainteresowane organy władzy publicznej;
- 10) **ustawa z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka:**
a) art. 4 ust. 1 i art. 8 ust. 2 – Marszałek Senatu może występować z wnioskiem o powołanie oraz o odwołanie Rzecznika Praw Dziecka,
b) art. 4 ust. 3 i art. 8 ust. 3 – Marszałek Sejmu przesyła niezwłocznie Marszałkowi Senatu uchwałę Sejmu o powołaniu oraz o odwołaniu Rzecznika Praw Dziecka;

- 11) **ustawa z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym:**
 - a) art. 4 ust. 1 pkt 8 – biuro informacyjne przekazuje Marszałkowi informacje o senatorach skazanych prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub za umyślne przestępstwo skarbowe oraz o senatorach pozbawionych praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu,
 - b) art. 6 ust. 1 pkt 3 – Marszałkowi przysługuje prawo do uzyskania informacji o senatorach, których dane osobowe zostały zgromadzone w Krajowym Rejestrze Karnym;
- 12) **ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych:**

art. 16 ust. 3 pkt 1 – Marszałek ogłasza tekst jednolity regulaminu Senatu;
- 13) **ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym:**
 - a) art. 29 ust. 3 pkt 3 – Państwowa Komisja Wyborcza przekazuje Marszałkowi Senatu protokół o wyniku referendum wraz ze sprawozdaniem z przebiegu referendum,
 - b) art. 35 – Marszałkowi Senatu przedstawiana jest niezwłocznie uchwała Sądu Najwyższego o ważności referendum,
 - c) art. 36 ust. 6 – Marszałek Senatu jest zawiadamiany o wynikach referendum w razie podjęcia przez Sąd Najwyższy uchwały o unieważnieniu głosowania w obwodzie lub w obwodach oraz o wynikach ponownego głosowania w obwodzie lub w obwodach,
 - d) art. 48 ust. 2 pkt 2 – Marszałek Senatu sporządza informację o utworzeniu klubu senatorskiego lub

- klubu parlamentarnego, który ma zamiar skorzystać z uprawnienia do udziału w kampanii referendalnej w programach radiowych i telewizyjnych,
- e) art. 70 ust. 2 – Marszałek Sejmu zawiadamia Marszałka Senatu o podjęciu uchwały o wyborze trybu wyrażenia zgody na ratyfikację umowy międzynarodowej w drodze referendum;
- 14) **ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:**
art. 52 – Marszałek zgłasza kandydatów na przewodniczącego, jego zastępcę oraz członków wspólnej komisji orzekającej – organu orzekającego w pierwszej instancji w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych w zakresie dotyczącym m. in. Kancelarii Senatu – powoływanej przez Prezydenta;
- 15) **ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa:**
art. 17 – Marszałek, w przypadku stwierdzenia, że czynności wchodzące w zakres zawodowej działalności lobbingsowej są wykonywane przez podmiot niewpisany do rejestru, niezwłocznie informuje o tym na piśmie ministra właściwego do spraw administracji publicznej;
- 16) **ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym:**
art. 36 ust. 3 – kontrola lub poszczególne jej czynności dokonywane przez funkcjonariuszy CBA może być przeprowadzana w obiektach pozostających w zarządzie Kancelarii Senatu w uzgodnieniu Marszałkiem; uzgodnienia dokonuje Prezes Rady Ministrów;
- 17) **ustawa z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów:**
art. 8 pkt 2 lit. d – Marszałek jest organem, któremu przedkłada się oświadczenia lustracyjne kandydata

na kierownicze stanowisko państwowe, na które powołuje lub mianuje Senat lub Marszałek Senatu; Marszałek przekazuje je niezwłocznie do Biura Lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej celem rozpoznania w trybie określonym w ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;

18) **ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk:**

art. 2 ust. 2 pkt 6 – na wniosek Marszałka Senatu PAN wykonuje opinie, oceny, ekspertyzy i prognozy dotyczące spraw istotnych dla planowania i realizacji polityki państwa;

19) **ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych:**

a) art. 12 ust. 5 – czynności funkcjonariuszy ABW w zakresie niezbędnym do kontroli stanu zabezpieczenia informacji niejawnych w stosunku do Kancelarii Senatu są wykonywane w uzgodnieniu z Marszałkiem,

b) art. 34 ust. 11 – Marszałek występuje, w stosunku do osób zajmujących lub kandydujących na stanowiska albo pełniących funkcje, o których mowa w ust. 10 pkt 5–15 ustawy, ubiegających się o dostęp do informacji niejawnych organizacji międzynarodowych lub o dostęp, który ma wynikać z umowy międzynarodowej zawartej przez Rzeczpospolitą Polską, do ABW lub SKW z wnioskiem o przeprowadzenie poszerzonego postępowania sprawdzającego, w stosunku do senatorów lub jeżeli do powołania jest uprawniony Senat,

c) art. 34 ust. 12 – Marszałek występuje z wnioskiem o przeprowadzenie poszerzonego postępowania sprawdzającego w stosunku do kandydatów na stanowiska o których mowa w ust. 10 pkt 6-13, jeżeli do powołania jest uprawniony Senat oraz wobec se-

natorów, których obowiązki senatorskie wymagają dostępu do informacji niejawnych o klauzuli „ściśle tajne”,

- d) art. 34 ust. 14 – w przypadku zakończenia postępowania sprawdzającego prowadzonego na wniosek Marszałka decyzją o odmowie wydania poświadczenia bezpieczeństwa, Prezes Rady Ministrów przedstawia Marszałkowi Senatu informację o powodach tej decyzji,
 - e) art. 34 ust. 15 – Marszałek zapoznaje się z przepisami o ochronie informacji niejawnych i składa oświadczenie o znajomości tych przepisów; oświadczenie przechowuje się w Kancelarii Senatu;
- 20) **ustawa z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej:**

art. 17 ust. 1 i 2 – Marszałek przesyła Prezesowi Rady Ministrów uchwałę Senatu w sprawie wniesienia do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej skargi w sprawie naruszenia przez akt ustawodawczy Unii Europejskiej zasady pomocniczości, o której mowa w art. 5 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej, wraz ze skargą; do uchwały Marszałek Senatu załącza dokument potwierdzający udzielenie pełnomocnictwa do reprezentowania Senatu w postępowaniu przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie skargi;

- 21) **ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy:**
- a) art. 160 § 1 pkt 8 – Państwowa Komisja Wyborcza przedstawia po każdym wyborach m.in. Marszałkowi Senatu informacje o realizacji przepisów kodeksu i ewentualne propozycje ich zmian,
 - b) art. 244 § 4 i art. 258 – uchwałę Sądu Najwyższego o nieważności wyborów lub nieważności wyboru senatora przedstawia się Marszałkowi Senatu,

- c) art. 245 § 4 i art. 258 – obwieszczenie PKW o wynikach wyborów ponownych lub wynikach przeprowadzonych czynności wyborczych, ogłasza się w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej oraz podaje do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej, a także przesyła się niezwłocznie Marszałkowi Senatu,
- d) art. 278 – PKW przesyła Marszałkowi sprawozdanie z wyborów do Senatu nie później niż 14 dnia po ogłoszeniu obwieszczenia, o którym mowa w art. 276,
- e) art. 279 § 3 – senator zajmujący w dniu wyborów stanowisko lub funkcję, o których mowa w § 1 pkt 5 składa Marszałkowi w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia przez PKW w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej wyników wyborów do Senatu, oświadczenia o złożeniu rezygnacji z zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji; w przeciwnym razie mandat senatora wygasa,
- f) art. 280 § 2 i 3 – Minister Sprawiedliwości na podstawie danych zgromadzonych w Krajowym Rejestrze Karnym przekazuje Marszałkowi Senatu w terminie 14 dni od dnia otrzymania danych, o których mowa w § 1:
- informację o senatorach skazanych prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub za umyślne przestępstwo skarbowe oraz o senatorach pozbawionych praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu albo
 - informację, o tym, że żaden z senatorów nie został skazany prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub za umyślne

przestępstwo skarbowe ani nie został pozbawiony praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu.

Jeżeli po przekazaniu informacji, o której mowa w § 2, Minister Sprawiedliwości uzyska z Krajowego Rejestru Karnego informację o senatorach skazanych prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub za umyślne przestępstwo skarbowe lub o senatorach pozbawionych praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu, niezwłocznie przekazuje ją Marszałkowi Senatu;

- g) art. 281 § 1 – Marszałek, w drodze postanowienia, stwierdza wygaśnięcie mandatu senatora; postanowienie niezwłocznie doręcza się Prezydentowi i PKW; postanowienie Marszałka Senatu o wygaśnięciu mandatu senatora z przyczyn określonych w art. 279 § 1 pkt 2-7 wraz z uzasadnieniem doręcza się niezwłocznie senatorowi; od postanowienia senatorowi przysługuje prawo odwołania do Sądu Najwyższego w terminie 3 dni od dnia doręczenia postanowienia; odwołanie wnosi się za pośrednictwem Marszałka Senatu; odpis postanowienia Sądu Najwyższego doręcza się m.in. Marszałkowi Senatu;

22) **ustawa z dnia 16 września 2011 r. o współpracy rozwojowej:**

- a) art. 10 ust. 4 – minister właściwy do spraw zagranicznych w porozumieniu z Marszałkiem powołuje senatorów wchodzących w skład Rady Fundacji Solidarności Międzynarodowej,
- b) art. 17 ust. 3 pkt 3 – Marszałek powołuje i odwołuje senatora wchodzącego w skład Rady Programowej Współpracy Rozwojowej ustanowionej przy ministrze właściwym do spraw zagranicznych;

23) **ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych:**

art. 26 ust. 3 – Prezes Rady Ministrów niezwłocznie informuje Prezydenta Rzeczypospolitej oraz Marszałka Sejmu i Marszałka Senatu o wprowadzeniu, zmianie lub odwołaniu stopnia alarmowego lub stopnia alarmowego CRP;

24) **ustawa z dnia 22 czerwca 2016 r. o Radzie Mediów Narodowych:**

art. 13 ust. 4 – Marszałek Senatu doręcza Radzie Mediów Narodowych uwagi Senatu do informacji Rady Mediów Narodowych o jej działalności w poprzednim roku;

25) **ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym:**

a) art. 9 ust. 2 – Prezes Trybunału zawiadamia o zwołaniu publicznego posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego i zaprasza do udziału w nim m.in. Marszałka Senatu,

b) art. 43 ust. 5 – w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym przedstawicielem Marszałka Senatu mogą być tylko senatorowie; Marszałek Senatu, w przypadku gdy jest wnioskodawcą, oprócz przedstawicieli może ustanowić nie więcej niż 2 pełnomocników niebędących senatorami; art. 43 ust. 6 – przedstawicielowi Marszałka Senatu może towarzyszyć w czasie rozprawy nie więcej niż dwóch pracowników Kancelarii Senatu,

c) art. 45 ust. 1 – Marszałek Senatu uczestniczy osobiście w rozprawie w sprawie uznania przejściowej niemożności sprawowania urzędu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej uczestniczy; art. 45 ust. 2 i 3 – jeżeli Marszałek nie może brać udziału w rozprawie

osobiście, może wyznaczyć swojego przedstawiciela, którym może być upoważniony przez niego wicemarszałek Senatu;

- 26) **Statut Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych (nadany rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 2016 r. – na podstawie art. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych):**

§ 1 ust. 1 pkt 2 – do szczegółowego zakresu działań Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, należy między innymi sporządzanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych w zakresie spraw międzynarodowych z inicjatywy m.in. Marszałka Senatu;

- 27) **ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa:**

a) art. 3 pkt 1 lit. a – do zadań SOP należy ochrona m.in. Marszałka Senatu,

b) art. 22 ust. 3 – Marszałek Senatu jest powiadamiany o działaniach, takich jak kontrola osobista, przeglądanie zawartości bagaży, sprawdzanie ładunków, pomieszczeń i środków transportu oraz ujmowanie osoby, podejmowanych w obronie koniecznej lub stanie wyższej konieczności wobec senatorów;

- 28) **ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym:**

a) art. 62 § 1 – Marszałkowi Senatu zgłaszani są kandydaci na ławników Sądu Najwyższego,

b) art. 62 § 1 i art. 126 § 3 – Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego podaje liczbę ławników Sądu Najwyższego, ustaloną przez Kolegium Sądu Najwyższego, do wiadomości Marszałka Senatu,

c) art. 62 § 3 – Marszałek Senatu zasięga od Komendanta Głównego Policji informacji o kandydatach na ławników Sądu Najwyższego,

- d) art. 62 § 5 – Marszałek Senatu ustala, w drodze zarządzenia, wzór kart. zgłoszenia kandydatów na ławników Sądu Najwyższego oraz sposób jego udostępniania,
 - e) art. 63 § 1 – Marszałek Senatu niezwłocznie przesyła Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego listę wybranych ławników Sądu Najwyższego wraz z dokumentami,
 - f) art. 64 § 1 – Marszałek Senatu stwierdza wygaśnięcie funkcji ławnika (z powodów, o których mowa w art. 64 § 1 zd. 1) i informuje o tym Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego;
- 29) **ustawa z dnia 26 stycznia 2018 r. o Straży Marszałkowskiej:**
- a) art. 1 ust. 3 – zakres i sposób wykonywania zadań Straży Marszałkowskiej w zakresie ochrony Senatu, określa Marszałek Sejmu w uzgodnieniu z Marszałkiem Senatu,
 - b) art. 2 ust. 1 pkt 5 – wykonywanie zarządzeń porządkowych Marszałka Senatu wydawanych na podstawie regulaminu Senatu należy m.in. do Straży Marszałkowskiej;
- 30) **ustawa z dnia 30 sierpnia 2019 r. o lotach najważniejszych osób w państwie:**
- art. 1 ust. 1 pkt 3 – loty Marszałka wykonywane w misji oficjalnej organizowane są na zasadach określonych w ustawie;
- 31) **ustawa z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych:**
- art. 49 ust. 1 pkt 3 – uprawnionym do otrzymania paszportu dyplomatycznego jest m.in. Marszałek Senatu.

Spis kompetencji Prezydium Senatu

1. Stałe kompetencje Prezydium Senatu wynikające z Regulaminu Senatu: *(usystematyzowane zgodnie z treścią art. 9)*

Prezydium Senatu:

- 1) z zastrzeżeniem uprawnień Marszałka i wicemarszałków Senatu wynikających z art. 42 ust. 2, dokonuje wykładni Regulaminu Senatu, po zasięgnięciu opinii Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich;
- 2) zleca komisjom rozpatrzenie spraw w określonym zakresie (kompetencja powtórzona w art. 12 ust. 1), w tym składa wnioski do przewodniczącego komisji o zwołanie posiedzenia w celu rozpatrzenia określonej sprawy (art. 59 ust. 1);
- 3) określa zasady organizowania doradztwa na rzecz Senatu i jego organów, powoływania doradców oraz korzystania z opinii i ekspertyz;
- 4) określa zasady zlecania zadań publicznych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą, rozpatruje oferty realizacji tych zadań i zleca ich realizację po zasięgnięciu opinii Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą;
- 5) czuwa nad wykonywaniem przez senatorów ich obowiązków:
 - a) rozpatruje sprawy senatorów, którzy nie złożyli ślubowania w terminie 3 miesięcy od pierwszego posiedzenia Senatu a po zasięgnięciu opinii Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich Prezydium Senatu stwierdza, czy przyczyny niezłożenia ślubowania wskazują na uchylenie się od jego złożenia (art. 18 ust. 3),
 - b) rozpatruje, po zasięgnięciu opinii Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich, odwołania od

- zarządzeń Marszałka Senatu w sprawie obniżenia uposażenia i diety parlamentarnej z powodu nieusprawiedliwionej nieobecności senatorów (art. 22 ust. 7),
- c) określa tryb składania i rozpatrywania usprawiedliwień z tytułu nieobecności senatora na posiedzeniu Senatu lub jego organu i niewzięcia udziału w głosowaniu na posiedzeniu Senatu oraz tryb postępowania w przypadku braku usprawiedliwienia w tym zakresie (art. 22 ust. 8),
- d) rozpatruje, po zasięgnięciu opinii Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich, sprawy senatorów, którym zarzuca się naruszenie lub niedopełnienie obowiązków określonych w art. 33-35a ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora i może w tej sprawie w drodze uchwały:
- zwrócić senatorowi uwagę i zobowiązać go do właściwego postępowania,
 - udzielić senatorowi upomnienia,
 - udzielić senatorowi nagany;
- uchwałę tę Prezydium podaje do wiadomości Senatu (art. 24),
- e) wnosi do rozpatrzenia przez Komisję Regulaminową, Etyki i Spraw Senatorskich sprawy senatorów, którzy nie wykonują obowiązków senatorskich, jak również senatorów, którzy zachowują się w sposób nieodpowiadający godności senatora, podlegają, oraz rozpatruje odwołanie od uchwały Komisji w tej sprawie (art. 25),
- f) rozpatruje odwołania od zarządzeń Marszałka w sprawie obniżenia uposażenia lub diety albo utraty prawa do diety senatorów, którzy uniemożliwiają, poprzez rażące naruszenie przepisów odpowiednich regulaminów, pracę Senatu lub jego organu, naruszających swoim zachowaniem powagę Senatu na jego posiedzeniu lub posiedzeniu jego organu, naruszających

w rażący sposób spokój lub porządek na terenie będącym w zarządzie Kancelarii Sejmu lub Kancelarii Senatu (art. 25a);

- 6) opiniuje sprawy wniesione przez Marszałka Senatu:
 - a) w sprawie projektu budżetu Kancelarii Senatu (art. 8 ust.1 pkt 17),
 - b) w sprawie powołania i odwołania Szefa Kancelarii Senatu (art. 8 ust. 1 pkt 19),
 - c) w sprawie powołania stałej podkomisji (art. 64);
- 7) podejmuje inne czynności wynikające z Regulaminu Senatu:
 - a) Prezydium Senatu może również rozstrzygać poszczególne sprawy w trybie obiegowym, bez zwołania posiedzenia (art. 10 ust. 5),
 - b) składa wnioski do Marszałka Senatu o zwołanie posiedzenia przewodniczących komisji Senatu (art. 13 ust. 3),
 - c) występuje do Marszałka Senatu z wnioskiem o odwołanie przewodniczącego komisji (art. 14 ust. 4),
 - d) przedstawia sprawy do rozpatrzenia przez Konwent Seniorów (art. 16 ust. 3 pkt 5),
 - e) występuje z inicjatywą zwołania Konwentu Seniorów (art. 16 ust. 4),
 - f) przyjmuje (obok Marszałka) wnioski senatorów o rozpatrzenie określonych spraw przez Senat lub komisje (art. 19 ust. 2),
 - g) przyjmuje do wiadomości składy osobowe oraz regulaminy wewnętrzne klubów, kół, zespołów i porozumień senackich (art. 21 ust. 7),
 - h) wyraża zgodę na wybór więcej niż jednego zastępcę przewodniczącego komisji (art. 58 ust. 3),
 - i) w sprawach przekazanych komisji do rozpatrzenia m.in. przez Prezydium Senatu komisja przedstawia sprawozdanie (art. 63 ust. 1),

- j) przyjmuje wnioski, opinie i uwagi w sprawach będących przedmiotem prac Senatu i jego organów przedstawiane przez Kancelarię Senatu (art. 98 pkt 1),
- k) występuje z wnioskiem (obok Marszałka Senatu, Komisji Regulaminowej, Etyki i Spraw Senatorskich oraz grupy co najmniej 10 senatorów) o zmianę Regulaminu Senatu (art. 101),
- l) załącznik, pkt 7 – Komisja Regulaminowa, Etyki i Spraw Senatorskich przedstawia Prezydium Senatu wyniki analizy oświadczeń senatorów o stanie majątkowym.

2. Kompetencje Prezydium Senatu wynikające z ustaw lub zwyczaju:

1) **ustawa z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora:**

Prezydium Senatu:

- a) art. 9 ust. 6 – opiniuje decyzje Marszałka Senatu w sprawie zwrócenia wnioskodawcy celem uzupełnienia wniosku o zażądanie przez Senat zawieszenia postępowania karnego do czasu wygaśnięcia mandatu,
- b) art. 15 ust. 1 pkt 3 – senatorowie mogą się zwracać w wykonywaniu obowiązków senatorskich do Prezydium Senatu o rozpatrzenie określonej sprawy przez Senat lub komisje,
- c) art. 25 ust. 4 – podejmuje decyzję w sprawie przyznania, w uzasadnionych przypadkach, uposażenia w całości lub części senatorom, którzy nie korzystają z urlopu bezpłatnego albo prowadzą działalność gospodarczą samodzielnie lub wspólnie z innymi osobami, albo nie zawiesili prawa do emerytury lub renty,

- d) art. 25 ust. 6 – określa szczegółowe zasady wypłacania uposażenia senatorom, w tym obejmującym mandat w trakcie trwania kadencji, którzy nie złożyli ślubowania na pierwszym posiedzeniu Senatu,
- e) art. 26 ust. 2 – może określać inne, niż przewidziane w ustawie, okoliczności uzasadniające wypłacanie dodatków do uposażenia oraz ustalać ich wysokość, określać komisje senackie, których członkowie otrzymują także inne, niż wymienione w ustawie, dodatki do uposażenia, a także ustalać ich wysokość, oraz określać tryb wypłaty dodatków,
- f) art. 31 ust. 2 – wyraża zgodę na rozwiązanie przez pracodawcę stosunku pracy z senatorem, który otrzymał urlop bezpłatny, po zakończeniu kadencji, z wyjątkiem stosunku pracy z wyboru, oraz na zmianę warunków jego pracy lub płacy w ciągu dwóch lat po wygaśnięciu mandatu,
- g) art. 35 ust. 6 – otrzymuje analizy oświadczeń majątkowych senatorów,
- h) art. 42 ust. 5 – wspólnie z Prezydium Sejmu określa szczegółowe zasady i tryb wypłaty diet parlamentarnych oraz należności posłów i senatorów delegowanych przez Sejm i Senat poza granice kraju,
- i) art. 43 ust. 2 – wyraża opinię o rozporządzeniu ministra właściwego do spraw transportu w sprawie trybu korzystania z uprawnień do bezpłatnego przejazdu środkami publicznego transportu zbiorowego oraz przelotów w krajowym przewozie lotniczym,
- j) art. 44 ust. 3 – określa szczegółowe zasady otrzymywania przez senatorów bezpłatnych dzienników urzędowych, druków sejmowych i senackich oraz kopert z papierem listowym,
- k) art. 46 ust. 1 – udziela senatorom pomocy w wykonywaniu przez nich mandatów, czuwa nad wykonywa-

niem przez nich obowiązków parlamentarnych, jak również nad wykonywaniem wobec nich obowiązków określonych w ustawie przez organy państwowe i samorządu terytorialnego oraz podporządkowane im jednostki; (określa w uchwale zasady odbywania i finansowania posiedzeń wyjazdowych komisji senackich);

2) **ustawa z dnia 20 lutego 1997 r. o fundacji - Centrum Badania Opinii Społecznej:**

art. 8 ust. 1 pkt 1 – Prezydium Senatu powołuje przedstawiciela Senatu do Rady Centrum Badania Opinii Społecznej;

3) **zwyczaj:**

Prezydium Senatu ustala parytet polityczny w międzynarodowych zgromadzeniach parlamentarnych oraz akceptuje przedstawione przez kluby kandydatury.